EVROPSKA UNIJA – BOSNA I HERCEGOVINA

DEVETI SASTANAK PODODBORA

ZA PRAVDU, SLOBODU I SIGURNOST

24. - 25. FEBRUAR 2026. GODINE

SARAJEVO (HIBRIDNI SASTANAK)

PREPORUKE SA SASTANKA

Preporuke u nastavku su strukturirane prema koracima iz Saopštenja Komisije iz 2022. godine kojim se preporučuje da se Bosni i Hercegovini dodijeli status kandidata. Preporuke predstavljaju kratkoročne prioritete koje zemlja mora ispuniti kako bi Vijeće moglo usvojiti pregovarački okvir. Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja su navedene kao referenca na početku svake tačke.

Izrada strategija i propisa u cilju usklađivanja sa *acquisem*/standardima EU mora odražavati zajedničku viziju i odgovornost na nivou cijele države, mora dati prednost kvalitetu u odnosu na brzinu, te uključiti konsultacije sa odgovarajućim zainteresovanim stranama i dodjelu resursa koji su dostatni za provedbu ciljeva strategije/propisa. Nadalje, potrebno je poboljšati prikupljanje relevantnih podataka/statistike i uspostaviti mehanizam za praćenje provođenja strategija/zakonodavstva za cijelu zemlju.

Kako je oblast pravde, slobode i sigurnosti dio klastera Temeljna pitanja, Komisija je snažno potaknula vlasti BiH da dostave nacrte svih propisa koji regulišu ove oblasti Kancelariji EU u Sarajevu putem Direkcije za evropske integracije kako bi se osigurala usklađenost sa *acquisem* EU i Evropskim standardima.

1. Reforma pravosuđa i rad na predmetima ratnih zločina

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

- Bez odlaganja imenovati suce Ustavnog suda na upražnjene pozicije, osiguravajući njegov puni sastav i funkcioniranje i, za sudove općenito, dosljedno imenovati suce temeljem stručnosti, bez dominantnog kriterija nacionalne pripadnosti, te ocjenjivati rad sudaca na osnovu kriterija kvalitete.
- Finalizirati i usvojiti nove zakone o VSTS-u i sudovima Bosne i Hercegovine, u skladu s preporukama Venecijanske komisije, te osigurati pristup VSTS-a svim informacijama potrebnim za obavljanje provjera integriteta, i u potpunosti implementirati odredbe Zakona o VSTS-u u dijelu koji se tiče integriteta kako bi

se uspostavio pouzdan sustav provjere imovinskih kartica uz pomno vanjsko praćenje.
- Usvojiti novu strategiju reforme sektora pravde; dovršiti upis presuda međunarodnih kaznenih sudova u domaću kaznenu evidenciju; i učinkovito provesti revidiranu državnu strategiju za procesuiranje predmeta ratnih zločina, posebno jačanjem regionalne suradnje.

Drugi korak. *Prioritetno usvojiti izmjene i dopune postojećeg Zakona o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu koje se odnose na integritet;*

- Završiti kadrovsko popunjavanje Odjela VSTS-a za provođenje postupaka po izvještajima kako bi se vršila provjera prijavljene imovine nosilaca pravosudnih funkcija. (1. kvartal 2026.)
- VSTS treba nastaviti sa potpisivanjem pojedinačnih memoranduma o razumijevanju sa javnim institucijama kako bi se olakšao pristup podacima relevantnim za provjeru imovinskih kartica. (1. kvartal 2026.)

Treći korak. *Usvoji novi zakon o Visokom sudskom i tužilačkom savjetu i usvojiti Zakon o sudovima Bosne i Hercegovine.*

- Uskladiti nacrt Zakona o VSTS-u sa preporukama EU (posebno, garantovati VSTS-u pravo na neometano traženje dodatnih informacija, zadržati nasumičan odabir na osnovu etničkih i rodnih obilježja, te poboljšati postupanje po zahtjevima za zaštitu od neprimjerenog uticaja) i relevantnim preporukama Venecijanske komisije, te usvojiti Zakon. (1. kvartal 2026.)
- Usvojiti Zakon o sudovima BiH u skladu sa preporukama iz Mišljenja Venecijanske komisije iz 2013. i 2023. godine. (1. kvartal 2026.)

- Preduzeti neophodne korake kako bi se olakšalo elektronsko podnošenje i obrada imovinskih kartica, u cilju povećanja efikasnosti i smanjenja mogućnosti grešaka. (2. kvartal 2026.)
- VSTS mora osigurati da vanjski stručnjaci mogu učinkovito pratiti imovinske kartice, u skladu sa zakonom, dok Odjel za provođenje postupaka po izvještajima treba pažljivo i u potpunosti razmotriti preporuke vanjskih stručnjaka.
- Odjel za provođenje postupaka po izvještajima treba obavljati svoju funkciju na učinkovit način, nezavisno od VSTS-a, jer provjerava imovinske kartice i njegovih članova.

- VSTS treba pokazati opredjeljenje ka procesu provjere poštujući autoritet i funkcionalnu nezavisnost Odjela, te uzdržavanjem od restriktivnih tumačenja zakona i praksi koje ugrožavaju efikasnost mjera integriteta.

- Osigurati integritet imenovanja i unaprjeđenja u pravosuđu. U tom smislu, VSTS treba doslijedno primjenjivati unaprijeđena pravila o imenovanjima u pravosuđu, uključujući ocjene kandidata na osnovu struktuiranih pitanja za intervju.
- VSTS treba usvojiti kriterije koji će omogućiti podjednako razmatranje kvantitativnih i kvalitativnih kriterija u napredovanju rukovodilaca u pravosuđu i nosilaca pravosudnih funkcija. Obezbijediti redovnu početnu i stalnu obuku o pravosudnoj etici i integritetu, kao i o *acquisu* EU i drugom relevantnom međunarodnom pravu i standardima, sve na osnovu procjene potreba za obukom i procjene uticaja obuke.
- Disciplinska tijela VSTS-a bi trebala da: (i) bolje odaberu i odrede prioritete u disciplinskim predmetima; (ii) poboljšaju pravila o dokazima u disciplinskim postupcima; i (iii) izmijene interne smjernice kako bi se unaprijedio kvalitet obrazloženja i transparentnost disciplinskih odluka, čime se osigurava dosljednost i (iv) osiguraju da stroge sankcije imaju odvraćajući učinak.
- Transparentnost pravosuđa se treba znatno poboljšati kroz dosljednu primjenu komunikacionih strategija VSTS-a i pravosuđa, kao i Smjernica VSTS-a za objavljivanje presuda i optužnica na internet stranicama pravosuđa.
- Usvojiti novi strateški okvir za Reformu sektora pravde u BiH za period 2024.-2028. i Akcioni plan. (1. kvartal 2026.)
- Uspostaviti čvrst mehanizam za praćenje, izvještavanje o napretku i procjenu uticaja reformskog programa VSTS-a za period 2024-2026, posebno u vezi sa ključnim reformama potrebnim za pristupanje EU. (4. kvartal 2026.)
- Revidirati zakone o izvršnom postupku u entitetima i Brčko Distriktu BiH, posebno u cilju smanjenja broja neriješenih predmeta male vrijednosti i komunalnih usluga rasterećenjem sudova od nespornih potraživanja i uvođenjem profesionalnih izvršitelja.
- Usvojiti strategiju medijacije kako bi se olakšao pristup pravdi kroz povećano korištenje ovog mehanizma alternativnog rješavanja sporova kako bi se smanjilo opterećenje sudova. (1. kvartal 2026.)
- U FBiH provesti mjere za rješavanje problema prekomjernog kašnjenja u sudskim postupcima, između ostalog, izmjenama i dopunama zakona o parničnom i krivičnom postupku i usvajanjem propisa kojim će se osigurati pravo na presudu u razumnom roku. (1. kvartal 2026.)
- Obezbijediti postepen prelaz cjelokupnog osoblja VSTS-a sa finansiranja iz IPA-e na finansiranje iz državnog budžeta. Ovaj prelaz bi se trebao izvršiti blagovremeno i na način koji podržava funkcije i reforme VSTS-a koje nosi proces pristupanje EU. (1. kvartal 2026.)

- Efikasno provesti revidiranu Državnu strategiju za rad na predmetima ratnih zločina u okviru produženog roka. (2. kvartal 2026.)
- Povećati regionalnu saradnju u radu na predmetima ratnih zločina i pronalasku nestalih osoba.
- Nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju između BiH i Registra Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove (IRMCT), završiti prenošenje presuda MKSJ-a i njegovog nasljednika u domeće krivične evidencije. (1. kvartal 2026.)
- Ojačati kapacitete forenzičke medicine u zemlji kroz podršku i jačanje državne Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja obezbjeđivanjem odgovarajućeg osoblja i resursa i osnivanjem odjeljenja za sudsku medicinu pri Agenciji. (3. kvartal 2026.)
- Povećati sredstva dostupna u Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice za podršku radu udruženja porodica nestalih osoba. (3. kvartal 2026.)
- Pokrenuti inkluzivnu raspravu usmjerenu ka utvrđivanju konkretnih mjera koje BiH treba preduzeti kako bi se ostvario napredak u realizaciji Ključnog prioriteta 5, što bi moglo doprinijeti i usvajanju cjelodržavne strategije tranzicione pravde, davanju formalnog izvinjenja, ili zajedničkoj posjeti kako bi se odalo poštovanje svim civilnim žrtvama proteklog rata. (3. kvartal 2026.)

2. Politika borbe protiv korupcije

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

- Upotpuniti zakonodavni i institucionalni okvir u cijeloj zemlji u skladu s europskim standardima i pojačati provedbu pravila o sprječavanju sukoba interesa i zaštiti prijavitelja korupcije.
- Pokazati napredak u postizanju rezultata u oblasti proaktivnih istraga, kaznenog gonjenja i izricanja osuđujućih presuda u području korupcije na visokoj razini; u tom kontekstu poboljšati suradnju policijskih organa i tužilaštava.
- Profesionalizovati tijela za sprječavanje korupcije u cijeloj zemlji osiguravanjem njihovog trajnog statusa i očuvanjem njihove finansijske i operativne nezavisnosti.

Četvrti korak. *Usvojiti Zakon o sprečavanju sukoba interesa.*

- Efikasno provoditi zakon o sprečavanju sukoba interesa na državnom nivou, posebno uspostavljanjem djelotvornog mehanizma za provjeru tačnosti imovinskih kartona nositelja javnih funkcija. (2. kvartal 2026.)

Peti korak. *Poduzeti odlučne korake na jačanju prevencije i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala*

- Pokazati napredak u postizanju rezultata u prevenciji i sprečavanju korupcije na visokom nivou.
- Značajno poboljšati rezultate proaktivnih istraga, potvrđenih optužnica, krivičnog gonjenja i pravosnažnih presuda u predmetima korupcije i izbornih prevara, prvenstveno na visokom nivou. Predočiti detaljne podatke o rezultatima, uključujući relevantne članove krivičnih zakona.

- Usvojiti zakon o sprečavanju sukoba interesa na nivou FBiH u skladu sa evropskim i međunarodnim standardima, uključujući preporuke Venecijanske komisije i GRECO-a, i uspostaviti djelotvoran mehanizam za provjeravanje tačnosti imovinskih kartona nositelja javnih funkcija na svim nivoima. (2. kvartal 2026.)
- Uskladiti pravni okvir o sukobu interesa sa evropskim i međunarodnim standardima na državnom nivou, u Republici Srpskoj i BD BiH. (4. kvartal 2026.)
- Dovršiti pravni okvir o zaštiti prijavitelja korupcije na svim nivoima vlasti u skladu sa standardima utvrđenim u Direktivi (EU) 2019/1937. (1. kvartal 2026. za FBiH, 2. kvartal 2026. za ostale nivoe.)

- Efikasno implementirati Strategiju za prevenciju i borbu protiv korupcije na državnom nivou i osigurati efikasno praćenje provedbe, profesionalizaciju i djelotvornu koordinaciju tijela za prevenciju korupcije na svim nivoima vlasti. (2. kvartal 2026.)
- Osigurati da su strategije za borbu protiv korupcije usklađene u cijeloj zemlji. (4. kvartal 2026.)
- Dovršiti profesionalizaciju tijela za borbu protiv korupcije. (2. kvartal 2026.)
- Usvojiti Budžet Institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH, čime bi se osigurala neophodna sredstva za Centralnu izbornu komisiju BiH (CIK) radi angažovanja novog osoblja u svom odjeljenju za reviziju kako bi se pratilo poštovanje propisa o finansiranju političkih stranaka, u skladu sa preporukama ODIHR/GRECO. (1. kvartal 2026.)
- Usvojiti novi Zakon o finansiranju političkih stranaka u skladu sa preporukama ODIHR/GRECO. (4. kvartal 2026.)

3. Sloboda izražavanja

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

- Osigurati zaštitu novinara i sistemsko institucionalno postupanje u slučajevima prijetnji i nasilja nad njima.
- Osigurati finansijsku održivost i političku nezavisnost javnih emitera, te uskladiti entitetsko zakonodavstvo sa državnim Zakonom o javnom RTV sistemu.
- Usvojiti propise o transparentnosti vlasništva nad medijima i kriterijima za javno oglašavanje te osigurati dekriminalizaciju klevete u cijeloj zemlji.

Osmi korak. *Garantovati slobodu izražavanja i medija i zaštitu novinara, posebno osiguranjem odgovarajućeg sudskog procesuiranja predmeta prijetnji i nasilja nad novinarima i medijskim radnicima.*

- Osigurati da se ne preduzimaju nikakvi koraci koji bi dalje ugrožavali slobodu izražavanja ili koji bi pogoršali medijsko okruženje.
- Osigurati zaštitu novinara i sistematsko institucionalno praćenje prijetnji i nasilja nad njima, kroz odgovarajuću koordinaciju na nivou cijele zemlje i uspostavljanje jasnog institucionalnog mehanizma. (1. kvartal 2026.)
- Dostaviti Komisiji novi nacrt Zakona o Javnom RTV servisu kako bi se osiguralo njegovo usklađivanje s *aquisem* EU. Potpuno provesti propise o javnim emiterima, koji bi garantovali političku neutralnost, nezavisnost i pravovremeno imenovanje upravnih struktura javnih emitera (upravni odbori i direktori). Osiguranje održivog modela finansiranja za javni RTV sistem. (1. kvartal 2026.)

- Preduzeti sve neophodne korake kako bi se poništile izmjene i dopune Krivičnog zakona RS koji regulišu klevetu kao krivično djelo. (4. kvartal 2026.)
- Usvojiti izmjene i dopune krivičnih zakona koji regulišu krivična djela iz mržnje u skladu sa presudama ESLjP i *acquisem* EU. (2. kvartal 2026.)
- Osigurati usklađenost novih nacrta Zakona o elektronskim komunikacijama i Zakona o elektronskim medijima sa *acquisem* EU. Usvojiti propise o transparentnosti vlasništva nad medijima i kriterijima javnog oglašavanja. Dostaviti Komisiji nove nacrte zakona kako bi se osigurala njihova usklađenost s *acquisem* EU. (4. kvartal 2026.)
- Osigurati pravilnu primjenu državnog Zakona o slobodi pristupa informacijama i blagovremeno usvajanje podzakonskih akata. Uspostaviti Centralni portal otvorenih podataka i proaktivno objavljivati informacije. (2. kvartal 2026.)

- Izmijeniti i dopuniti propise na državnom nivou u pogledu uspostavljanja nezavisnog i specijalizovanog mehanizma nadzora, uključujući žalbene postupke za pitanja slobode pristupa informacijama. (4. kvartal 2026.)
- Izraditi propise o slobodi pristupa informacijama na entitetskom i nivou BD BiH, usklađene u cijeloj zemlji i usklađene sa relevantnim evropskim standardima i *acquisem* EU, koristeći novi SIGMA-in model zakona o slobodnom pristupu informacijama kao osnovu za izradu novih zakona i ispunjenje preporuka TAIEX-a (4. kvartal 2026.) Prije postupka usvajanja, dostaviti Komisiji nacrte novih zakona u ranoj fazi pripreme kako bi se osigurala njihova usklađenost s *acquisem* EU i relevantnim standardima.

4. Osnovna prava

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

- Provesti sudske presude kako bi se okončale podjele u obrazovanju („dvije škole pod jednim krovom").
- Osigurati potpuno poštovanje, zaštitu i promociju slobode okupljanja, udruživanja i izražavanja te se suzdržati od postupaka koji bi mogli negativno uticati na ostvarivanje tih sloboda.
- Uskladiti i unaprijediti zakonodavstvo protiv nasilja u obitelji i rodno uvjetovanog nasilja kako bi se ispunili međunarodni standardi te osigurati usklađenost zakona u cijeloj zemlji sa Zakonom o ravnopravnosti spolova kako bi se povećalo javno i političko sudjelovanje žena.

Sedmi korak. *Osigurati zabranu mučenja, prvenstveno uspostavljanjem nacionalnog preventivnog mehanizma protiv mučenja i zlostavljanja.*

- Osigurati potpunu operacionalizaciju izmjena i dopuna Zakona o ombudsmanu za ljudska prava, uključujući funkcionalan državni mehanizam za prevenciju.

- Usvojiti Akcioni plan za djecu na državnom nivou i osigurati koordinaciju na svim nivoima vlasti. (2. kvartal 2026.)
- Uskladiti relevantne zakone sa Konvencijom o pravima djeteta (uključujući krivične zakone, porodične zakone, zakone o nasilju u porodici, zakone koji se odnose na dječju zaštitu i zakone koji se odnose na socijalnu zaštitu). (4. kvartal 2026.)
  Razviti nove i ojačati postojeće mehanizme i strukture zaštite prilagođene djeci, u skladu sa međunarodnim obavezama. (3. kvartal 2026.)
- Osigurati da se dalje promovišu korištenje hraniteljstva i alternativna rješenja i preduzimaju posebne mjere za zabranu dječjeg rada i borbu protiv iskorištavanja djece i dječjeg prosjačenja. (4. kvartal 2026.)
- Osigurati inkluzivno i kvalitetno obrazovanje za sve (kontinuirano) i ukinuti diskriminatornu praksu „dvije škole pod jednim krovom", uključujući provođenje relevantnih presuda domaćih sudova. (4. kvartal 2026.)
- Precizirati mjere planirane za rješavanje ozbiljnih sistemskih problema u vezi sa nehumanim i ponižavajućim postupanjem s djecom u institucionalnom smještaju i sve konkretne aktivnosti preduzete u pravcu prelaska brige o djeci koja pripadaju ranjivim grupama sa institucija na zajednicu. (2. kvartal 2026.)

- Pripremiti izmjene i dopune Ustava BiH i Izbornog zakona BiH u cilju provedbe presude ESLJP u predmetu Sejdić-Finci, u skladu s revidiranim Akcionim planom za provođenje sudske prakse ESLJP u predmetu Sejdić-Finci. (2. kvartal 2026.)

- Unaprijediti zaštitu i inkluziju ranjivih grupa, posebno osoba sa invaliditetom, djece, LGBTIQ osoba, pripadnika romske zajednice, pritvorenika, migranata i tražilaca azila, kao i raseljenih lica i izbjeglica u cilju zatvaranja Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma. (4. kvartal 2026.)
- Usvojiti set državnih okvirnih politika vezanih za zaštitu i provedbu ljudskih prava, uključujući zabranu diskriminacije, zaštitu pripadnika manjina i tranzicionu pravdu. (2. kvartal 2026.)
- Usvojiti Akcioni plan za Rome (2026-2030) i obezbjediti njegovu provedbu dodjelom neophodnog budžeta (2. kvartal 2026.). Osigurati Provođenje obaveza iz Poznanjske Deklaracije o Romima, koje su međunarodno opredjeljenje zemlje, kao i zaključaka sa 6. seminara o Romima (4. kvartal 2026.).
- Usvojiti produženje Akcionih planova za prava LGBTIQ osoba i obezbijediti neophodna sredstva za provedbu. (3. kvartal 2026.)
- Izraditi i usvojiti Akcioni plan za borbu protiv rasizma u skladu sa Strategijom EU za borbu protiv rasizma 2026-2030.
- Uspostaviti mehanizam izvještavanja u okviru Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, čime bi se osiguravalo sistematsko i pravovremeno izvještavanje o ljudskim pravima (4. kvartal 2026.).
- Osigurati pouzdano, potpuno funkcionalno, sistemsko, cjelodržavno prikupljanje statističkih podataka, podijeljenih po polu i starosti o:
    - prijetnjama i napadima na novinare i medijske radnike (4. kvartal 2026.) i osigurati odgovarajuće institucionalne i pravosudne mjere;
    - krivičnim djelima mržnje, uključujući govor mržnje na internetu, i poboljšati identifikaciju i izvještavanje o tim slučajevima od strane agencija za provedbu zakona, i učinkovite mjere protiv govora mržnje (4. kvartal 2026.);
    - stopamama siromaštva djece, nasilju nad djecom, posebno onom koja pripadaju ranjivim grupama kao što su djeca sa smetnjama u razvoju, romska djeca i djevojčice (4. kvartal 2026.);
    - slučajevima diskriminacije, razvrstanih po osnovu i socio-ekonomskim potrebama osoba u ranjivim situacijama (4. kvartal 2026.).
- Analizirati prikupljene podatke i provesti procjenu uticaja na polove kako bi se na svim nivoima mogle izraditi dobro potkrijepljene politike zasnovane na dokazima.

- Usvojiti novi Akcioni plan o ženama, miru i sigurnosti (WPS - UNSCR 1325) za 2024 - 2027. godinu. (1. kvartal 2026.)

- Usvojiti sve preostale podzakonske akte neophodne za provedbu Zakona o zaštiti od nasilja u porodici FBiH, u skladu sa standardima Istanbulske konvencije i usvojiti izmjene i dopune Krivičnog zakona FBiH, s ciljem osiguranja jedinstvenih propisa i procesuiranja slučajeva nasilja u porodici kao krivičnog djela. (2. kvartal 2026.) Osigurati njihovu potpunu provedbu.
- Izmijeniti i dopuniti Krivične zakone i propise o porodičnom nasilju kako bi se ispunile sve obaveze iz Istanbulske i Lanzarote konvencije (4. kvartral 2026.).
- Pojačati provedbu Gender akcionog plana BiH i Državnog akcionog plana BiH za provedbu Rezolucije Savjeta bezbjednosti UN 1325 na svim nivoima i osigurati pravovremenu izradu Akcionih planova za predstojeće godine, sa jasnim koracima, ključnim etapama, mehanizmima praćenja i izvorima finansiranja. (2. kvartal 2026.)
- Provesti u zakonima, državnim strategijama i akcionim planovima najnovije zaključke i preporuke iz izvještaja Komiteta za eliminaciju diskriminacije protiv žena (CEDAW) i Grupe eksperata za aktivnosti protiv nasilja nad ženama i porodičnog nasilja (GREVIO). (2. kvartal 2026.)
- Poboljšati institucionalni odgovor na rodno zasnovano nasilje i uznemiravanje, uključujući zaštitne mjere, podršku žrtvama, pravnu pomoć (posebno za djecu i osobe u nepovoljnom položaju), i siguran smještaj. (2. kvartal 2026.)
- Osigurati jednak pristup uslugama zdravstvene zaštite za žene i djevojčice, uključujući Rome, LGBTIQ i druge manjinske grupe, i zabraniti nasilje nad porodiljama. (3. kvartal 2026.)
- Uskladiti zdravstvenu zaštitu, porodiljska, očinska i roditeljska prava na odsustvo u cijeloj zemlji. (4. kvartal 2026.)
- Osigurati potpuno učešće svih relevantnih institucija u Programu rodne i socijalne pomoći.
- Produžiti mandat i ovlaštenja i ojačati resurse i nezavisnost tijela za jednakost u skladu sa direktivama EU o minimalnim standardima za tijela za jednakost (2. kvartal 2026).
- Uskladiti domaće zakone sa direktivama EU o tijelima za ravnopravnost (2024/1499/EU) (2024/1500/EU), Okvirnom direktivom o ravnopravnosti (2000/78EC) i Direktivom o borbi protiv rasizma (2000/43/EZ).

- Poboljšati status ratnih žrtava seksualnog nasilja provedbom Odluke UNCAT-a iz avgusta 2019. godine, koja zahtijeva obezbjeđivanje naknade, rehabilitacije i formalnog izvinjenja od strane vlasti. Osigurati provedbu preporuka UNCAT-a iz 2017. godine koje još nisu provedene. (1. kvartal 2026.)
- Izraditi i usvojiti zakon na državnom nivou koji propisuje minimalna prava civilnih žrtava ratne torture u cijeloj zemlji, u skladu s obavezama prema Konvenciji UN-a protiv mučenja. Značajno unaprijediti sistem obeštećenja za civilne žrtve seksualnog nasilja i mučenja u periodu rata, posebno u pogledu sporedne odgovornosti, uključujući primjenu zastare protiv trećih osoba i određivanje i traženje sudskih taksi u povezanim neuspješnim građanskopravnim zahtjevima za naknadu štete, posebno u RS.

- Uspostaviti budžetski finansiran mehanizam za odštetu u imovinsko-pravnim zahtjevima civilnih žrtava rata u slučajevima kada su osuđeni počinioci nesolventni. (1. kvartal 2026.)
- Usvojiti izmjene i dopune Zakona o žrtvama mučenja RS kako bi se produžio rok za prijavu za status ratnih žrtava, koji je istekao u oktobru 2023. godine. (rok istekao 5. oktobra 2023. godine)
- Kao hitnu mjeru, ukinuti sudske takse koje se naplaćuju žrtvama ratne torture u RS zbog primjene zastare na njihove zahtjeve za odštetu. (1. kvartal 2026.)
- Osigurati punu primjenu Zakona o civilnim žrtvama rata FBiH, koji je stupio na snagu 1. januara 2024. godine. Nastaviti sa izradom Zakona o žrtvama mučenja FBiH. (2. kvartal 2026.)
- Dalje ojačati prava žrtava svih zločina, posebno pravo pristupa uslugama podrške i zaštite u skladu sa individualnim potrebama žrtava. (4. kvartal 2026.)
- Pojačati djelovanje Institucije ombudsmana u sudskim postupcima, u skladu s preporukama iz Priebeovog izvještaja. (4. kvartal 2026.)

- Uskladiti propise i prakse o slobodi okupljanja širom zemlje u skladu s preporukama Evropske komisije koje su rezultat misije stručne procjene o slobodi okupljanja koja je održana u maju 2018. godine i mišljenjem Venecijanske komisije iz decembra 2019. godine. (2. kvartal 2026.)

- Spriječiti nazadovanje, promovisati poticajno okruženje za civilno društvo i poboljšati sistematsko institucionalno praćenje slučajeva prijetnji i zastrašivanja članova civilnog društva.
- Usvojiti strateški okvir za saradnju sa civilnim društvom na svim nivoima vlasti, uključujući imenovanje Savjetodavnog odbora za civilno društvo. (2. kvartal 2026.)

5. Borba protiv organizovanog kriminala

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

- Uspostaviti specijalizovane međuinstitucionalne istražne timove za složene predmete, uspostaviti ured za oduzimanje nezakonito stečene imovine na državnom nivou, ojačati finansijske istrage.
- Poboljšati mehanizme civilnog nadzora nad svim policijskim snagama; dosljedno imenovati policijske direktore na osnovu zasluga.
- Dodatno uskladiti propise o borbi protiv terorizma, posjedovanju oružja od strane civila i eksploziva s *acquis*-em EU; uspostaviti kontakt tačku za vatreno oružje; uspostaviti listu kriminaliziranih psihoaktivnih supstanci.

Peti korak. *Poduzeti odlučne korake na jačanju prevencije i borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala*

- Pokazati napredak u uspostavljanju evidencije o istragama, optužnicama i pravosnažnim presudama za teški i organizovani kriminal, uključujući pranje novca i finansiranje terorizma, unositi informacije sa svih nivoa vlasti u relevantnu bazu podataka.
- Uspostaviti kontakt tačku za vatreno oružje. (2. kvartal 2026.)
- Uskladiti propise o oružju u civilnom posjedu s *acquisem*. (2. kvartal 2026.)
- Uspostaviti na državnom nivou kapacitete za upravljanje nezakonito stečenom imovinom i odrediti ured(e) koji će omogućiti pronalaženje, utvrđivanje i oduzimanje nezakonito stečene imovine. (1. kvartal 2026.)
- Poboljšati operativnu saradnju agencija za sprovođenje zakona, uskladiti krivično zakonodavstvo, ojačati institucionalnu koordinaciju i razmjenu obavještajnih podataka.

- Potpisati revidirani Radni aranžman o saradnji sa CEPOL-om. (2. kvartal 2026.)
- Aktivno učestvovati u IPA projektu sa Agencijom EU za droge u svim njegovim aspektima, uključujući borbu protiv organiziranog i finansijskog kriminala.
- Ojačati saradnju među agencijama za provedbu zakona, prvenstveno povećanjem specijalizovanih međuagencijskih istražnih timova za složene predmete, uključujući

finansijske istrage, ili zajedničkih istražnih timova, te poboljšanjem sistemskog / standardizovanog pristupa elektronskim bazama podataka i sigurne razmjene podataka.

- Jačati saradnju i koordinaciju između službi za provođenje zakona i tužilaštva.
- Olakšati razmjenu obavještajnih podataka u krivičnim predmetima u stvarnom vremenu između agencija za provedbu zakona na svim nivoima, uključujući korištenje registara o krivičnim djelima.
- Preduzimati mjere za jačanje integriteta i odgovornosti agencija za provođenje zakona.
- Dodatno razviti i ojačati policijsko djelovanje utemeljeno na obavještajnim podacima na svim nivoima vlasti.
- Pokazati napredak u provođenju finansijskih istraga paralelno sa krivičnim istragama. (4. kvartal 2026.)
- Osigurati punu saradnju relevantnih agencija sa projektnim timom kojeg finansira IPA, koji radi na uspostavljanju novog sistema za automatsku identifikaciju otisaka prstiju (AFIS), te bez odlaganja staviti sistem u punu upotrebu odmah po okončanju postupka javne nabavke. (1. kvartal 2026.)
- Pokrenuti formalni proces koji podržava integrisaniji pristup bazama DNK, kao preduslov cjelodržavne koordinacije i ojačati saradnju sa drugim državama. (2. kvartal 2026.)

- Nastaviti sprovođenje zakonodavnog okvira za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma (AML/CFT) i dodatno ga uskladiti s relevantnim *acquis*-em EU i preporukama MONEYVAL-a.

- Uvesti registre informacija o stvarnom vlasništvu sa blagovremenim i neograničenim pristupom za nadležne organe i Finansijsko-obavještajnu jedinicu (FOJ), u skladu sa *acquis*-em EU. (1. kvartal 2026.)

- Pokazati napredak u provedbi Strategije i pratećih akcionih planova u borbi protiv organizovanog kriminala. Usvojiti Akcioni plan na nivou Tužilaštva RS.
- Provesti preporuke misije stručne procjene iz 2025. godine o organizovanom kriminalu i korupciji na visokom nivou. (4. kvartal 2026.)

- Usvojiti preostale akcione planove za provedbu Strategije za borbu protiv trgovine ljudima za period 2024-2027. i pokazati napredak u uspostavi referalnog mehanizma za BiH. (4. kvartal 2026.)
- Dodatno uskladiti propise o borbi protiv trgovine ljudima s *acquis*-em EU.
- Usvojiti revidirane propise o sprečavanju i suzbijanju zloupotrebe opojnih droga u skladu s međunarodnim standardima i *acquis*-em EU, te poboljšati mehanizme za borbu protiv zloupotrebe droga. (2. kvartal 2026.)
- Uspostaviti kontakt tačku za praćenje pitanja vezanih za drogu za cijelu zemlju, Sistem ranog upozoravanja na nove psihoaktivne supstance i Sistem obavještavanja o drogama u skladu s *acquis*-em EU. (2. kvartal 2026.)
- Zaključiti radni aranžman s Agencijom za droge EU kako bi se podržalo usvajanje najboljih praksi i pristupa EU u oblasti zdravstva i sigurnosti uz podršku svih uključenih ministarstava. (3. kvartal 2026.)
- Uvesti fleksibilne mehanizme koji omogućuju redovno ažuriranje liste kontroliranih novih psihoaktivnih supstanci u skladu sa konvencijama UN-a i *acquis*-em EU.
- Izraditi i usvojiti novu državnu strategiju i akcioni plan za droge (2. kvartal 2026.), u skladu s nedavno usvojenom Strategijom EU za droge, koja ima uravnotežen i multidisciplinarni pristup, i Akcionim planom EU protiv trgovine drogom.

Dodatno ojačati i uskladiti pravni okvir o cyber kriminalu s *acquis*-em EU, te uskladiti pravni okvir unutar zemlje. (4. kvartal 2026.)

- Usvojiti strateški okvir i akcione planove za borbu protiv cyber kriminala na nivoima vlasti gdje strategije ne postoje. (4. kvartal 2026.)
- Ispuniti sve uslove za primjenu međunarodnog sporazuma između Bosne i Hercegovine i EU o saradnji s Eurojustom kako bi se omogućila njegova potpuna primjena, uključujući i punu primjenu Zakona o zaštiti podataka i potpisivanje radnog aranžmana. (2. kvartal 2026.)

6. Borba protiv terorizma i sprječavanje / borba protiv nasilnog ekstremizma

- Pokazati napredak u provedbi akcionih planova za provedbu cjelodržavne strategije za borbu protiv terorizma za period 2021-2026.
- Dati visok prioritet pripremu državne mape puta za provedbu novog Zajedničkog akcionog plana za sprečavanje i suzbijanje terorizma i nasilnog ekstremizma za zapadni Balkan potpisanog u novembru, kao i provođenju aktivnosti koje su uključene u odgovarajući bilateralni Provedbeni aranžman a koje još uvijek čekaju realizaciju prema prethodnom Zajedničkom akcionom planu. To su, između ostalog, sljedeće aktivnosti:
    - Brzo usvajanje izmjena i dopuna Krivičnog zakona BiH kako bi se uvele odredbe koje se odnose na terorizam, odnosno obuku i putovanje u inostranstvo radi terorističkih aktivnosti, kao i zloupotrebe interneta i društvenih mreža. (2. kvartal 2026.)
    - Nakon uspostavljanja Zajedničke nacionalne kontakt tačke za saradnju sa Europolom, daljnje jačanje proaktivne razmjene informacija u vezi s terorizmom i nasilnim ekstremizmom u operativne i strateške svrhe;
    - Izgradnja kapaciteta i provođenje konkretnih mjera kako bi se na odgovarajući način rješavali problemi govora mržnje i terorističkih i nasilnih ekstremističkih sadržaja na internetu i društvenim mrežama, naročito među mladima, kroz aktivnu saradnju s Europolovom jedinicom za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja (Europol Internet Referral Unit) i sa pružaocima internet usluga u cilju uklanjanja ovakvih sadržaja i pružanja alternativnog narativa;
    - Usvajanje propisa i smjernica za zaštitu ključne infrastrukture i javnih mjesta i uspostavljanje jedinstvenog mehanizma za procjenu prijetnji i rizika za cjelokupnu ključnu infrastrukturu. (4. kvartal 2026.)

- Nastaviti učestvovati i u potpunosti iskoristiti, gdje je to moguće, nove dostupne alate Centra znanja o prevenciji radikalizacije i pripremiti se za dalje usklađivanje s novom agendom EU za sprječavanje i borbu protiv terorizma.
- Poboljšati efikasnost istraga i procesuiranja predmeta finansiranja terorizma, te posebno razvijati kapacitete za suzbijanje upotrebe novih tehnologija i kriptovaluta za finansiranje terorizma. (4. kvartal 2026.)
- Razviti i provesti programe za sprječavanje svih oblika radikalizacije, posebno, ali ne samo, za mlade i adolescente i olakšati isključivanje iz terorizma i nasilnog ekstremizma, primjenom pristupa za cijelo društvo, uključujući, pored aktera u sigurnosti, sva relevantna tijela kao što su socijalni radnici, stručnjaci za mentalno zdravlje, obrazovni sektor, kao i organizacije civilnog društva.
- Povećati kapacitete za otkrivanje na granicama kako bi se izbjeglo moguće infiltriranje boraca koji se vraćaju sa stranih ratišta i povećala razmjena podataka s Europolom.

– Osigurati ispravno postupanje, ispitivanje i krivično gonjenje terorističkih boraca sa stranih ratišta i članova njihovih porodica, imajući u vidu očekivanu repatrijaciju, i puštanje iz zatvora:
    - razvojem sveobuhvatne politike reintegracije i implementacija cjelovitog društvenog pristupa i multidisciplinarne saradnje; (2. kvartal 2026.)
    - usvajanjem rodno neutralnog pristupa procesuiranju povratnika sa stranih ratišta. (2. kvartal 2026.)
- Razviti koordinirani pristup između sigurnosnih agencija i lokalnih vlasti u borbi protiv radikalizacije u zatvorima i pripremati puštanje iz zatvora prestupnika koji su odslužili kazne za terorizam i nasilni ekstremizam. Osigurati podršku nakon puštanja iz zatvora radi pomoći u distanciranju od nasilnog ekstremizma, uz uspostavljanje odgovarajućeg nadzora s ciljem sprečavanja prividne prilagodbe i povratka prethodnim aktivnostima.

7. Upravljanje migracijama, azilom i granicama

Prioritetne preporuke iz godišnjeg izvještaja

→ Preuzeti odgovornost za upravljanje migracijama, uključujući usvajanje i implementaciju sveobuhvatnog plana tranzicije o upravljanju migracijama i Pravilnika o upravljanju prihvatnim centrima; garantovati pristup kvalitetnim i efikasnim procedurama azila.

→ Usvojiti akcioni plan za borbu protiv trgovine ljudima i izmijeniti zakonodavstvo o krijumčarenju migranata.

→ Dodatno uskladiti propise sa viznom politikom EU, posebno za zemlje koje nisu članice EU i koje predstavljaju rizik nezakonite migracije ili rizik po sigurnost EU, razviti sistem za razmjenu podataka o putnicima (API) i uvesti sigurnosne mjere za bolji pregled bezviznih ulazaka u zemlju.

Šesti korak. *Odlučno unaprijediti rad na osiguravanju efikasne koordinacije upravljanja granicom i kapaciteta za upravljanje migracijama na svim nivoima, te osigurati funkcionisanje sistema azila.*

- Nastaviti postepeno usklađivanje vizne politike BiH sa *acquis*-em EU, a prvenstveno i bez odlaganja s Uredbom (EU) 2018/1806 o zemljama čijim državljanima je potrebna viza za ulazak u EU. (4. kvartal 2026.)
- Provesti dodatne sigurnosne mjere, uključujući rigoroznije provjere državljana trećih zemalja kojima nije potrebna viza za ulazak.
- Preuzeti od međunarodnih organizacija upravljanje privremenim prihvatnim centrima, te usvojiti pravilnik o funkcioniranju privremenih prihvatnih centara i osnovati radnu grupu za pripremu plana tranzicije. Usvojiti pravni okvir za stavljanje objekta za pritvor „Lipa“ u funkciju u skladu sa Zakonom o strancima. (2. kvartal 2025.)

- Nastaviti s provedbom Akcionog plana EU za zapadni Balkan u oblasti migracija u svim aspektima.
- Usvojiti novu Strategiju za migracije i Akcioni plan sa posebnim budžetom za implementaciju usvojenog kako bi se ojačali kapaciteti u oblasti upravljanja migracijama. (3. kvartal 2026.)

- Uspostaviti sistem unaprijed dostavljenih informacija o putnicima (API) koji se zasniva na Zakonu o graničnoj kontroli u cilju efikasnijih graničnih kontrola i borbe protiv ilegalnih migracija/prekograničnog teškog i organiziranog kriminala. (4. kvartal 2026.)
- Intenzivirati uspostavljanje sistema evidencije imena putnika za efikasniju kontrolu granica i borbu protiv terorizma pokretanjem izrade relevantnih zakona. (4. kvartal 2026.)
- Intenzivirati napore na edukaciji nove generacije kadeta Granične policije kako bi se povećali kapaciteti Granične policije. (4. kvartal 2026.)
- Zaključiti radni aranžman sa Frontexom. (4. kvartal 2026.)
- Nastaviti s provedbom Statusnog sporazuma između EU i Bosne i Hercegovine.
- Održavati trenutne kanale za razmjenu informacija i osigurati intenzivniju saradnju sa Evropskom komisijom i njenim agencijama za migraciju i upravljanje granicom, prvenstveno Europolom, CEPOL-om, Frontexom i EUAA.
- Rješavati pitanja nezakonitih graničnih prijelaza na podruti koja prolazi kroz Bosnu i Hercegovinu.

- Nastaviti jačati kapacitete u oblasti azila, migracija, upravljanja granicama, povratka i u borbi protiv krijumčarenja migranata.
- Sarađivati s Agencijom EU za azil radi dalje primjene Mape puta.
- Unaprijediti efikasnost registracije i identifikacije migrantske populacije i međuinstitucionalnu saradnju, prvenstveno povećanjem ljudskih resursa.
- Nastaviti osiguravati nesmetano djelovanje i saradnju s partnerskim humanitarnim organizacijama i organizacijama civilnog društva u rješavanju osnovnih potreba izbjeglica i migranata.
- Uspostaviti Ured za azil u okviru Ministarstva sigurnosti (2. kvartal 2026.)

- Nastaviti s implementacijom Sporazuma o readmisiji između EU i Bosne i Hercegovine.
- Intenzivirati provedbu sporazuma o readmisiji sa susjednim zemljama vezano za skraćenu proceduru o readmisiji, prvenstveno sa Srbijom i Crnom Gorom. (4. kvartal 2026.)
- Intenzivirati provedbu sporazuma o readmisiji sa zemljama porijekla i pojačati napore na zaključivanju dodatnih sporazuma o readmisiji sa glavnim zemljama porijekla ilegalnih migranata i drugim zemljama s visokim rizikom od migracija.

– Intenzivirati informativne kampanje o pravima i obavezama u okviru bezviznog režima putovanja.

Prilog: 14 ključnih prioriteta iz Mišljenja Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji

Demokratija / Funkcionisanje

1. Osigurati da se izbori provode u skladu s evropskim standardima tako što će se provesti relevantne preporuke OSCE-a/ODIHR-a i Venecijanske komisije, uz transparentno finansiranje političkih stranaka i održavanje lokalnih izbora u Mostaru.

2. Osigurati vidljive rezultate kada je u pitanju funkcionisanje mehanizma koordinacije o pitanjima koja se odnose na EU na svim nivoima, uključujući i pripremu i usvajanje nacionalnog programa za usvajanje *acquis*-a.

3. Osigurati pravilno funkcionisanje Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje.

4. Temeljno unaprijediti institucionalni okvir, uključujući i na ustavnom nivou, kako bi se:

a) osigurala pravna sigurnost u smislu raspodjele nadležnosti između nivoa vlasti;

b) uvela klauzula o supstituciji kojom bi se državi, nakon pristupanja EU, omogućilo da privremeno interveniše u okviru nadležnosti drugih nivoa vlasti radi sprečavanja i otklanjanja povreda prava Evropske unije;

c) garantovala nezavisnost pravosuđa, uključujući i njegovu samostalnu instituciju (VSTS);

d) reformisao Ustavni sud, uključujući i rješavanje pitanja međunarodnih sudija i osiguralo provođenje njegovih odluka;

e) garantovala pravna sigurnost, uključujući i putem uspostave pravosudnog tijela kojem bi bilo povjereno da osigura dosljedno tumačenje prava u cijeloj Bosni i Hercegovini;

f) osigurala jednakost i nediskriminacija građana, posebno uzimajući u obzir sudsku praksu Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci;

g) osiguralo da su svi organi uprave zaduženi za provedbu *acquis*-a zasnovani isključivo na profesionalizmu i da se ukloni pravo veta u procesu donošenja odluka, u skladu s *acquis*-em.

5. Poduzeti konkretne korake na unapređenju okruženja pogodnog za pomirenje kako bi se prevazišlo naslijeđe rata.

Vladavina prava

6. Unaprijediti funkcionisanje pravosuđa kroz usvajanje novih zakona o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću i sudovima BiH u skladu sa evropskim standardima.

7. Jačati prevenciju i borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući i protiv pranja novca i terorizma, prvenstveno putem:

a) usvajanja i provođenja propisa o sukobu interesa i zaštiti uzbunjivača;

b) osiguravanja djelotvornog funkcionisanja i koordinacije tijela za borbu protiv korupcije;

c) usklađivanja propisa i jačanje kapaciteta za javne nabavke;

d) osiguravanja efikasne saradnje između tijela za provođenje zakona i sa tužilaštvima;

e) konkretnog napretka u ostvarivanju rezultata proaktivnih istraga, potvrđenih optužnica, kaznenih progona i pravosnažnih osuđujućih presuda u predmetima organiziranog kriminala i korupcije, uključujući i one na visokom nivou;

f) depolitizacije i restrukturiranja javnih preduzeća i osiguravanja transparentnosti procesa privatizacije.

8. Osigurati efikasnu koordinaciju upravljanja granicama i kapacitetima za upravljanje migracijama na svim nivoima i osigurati funkcionisanje sistema azila.

Osnovna prava

9. Jačati zaštitu prava svih građana, posebno osiguravanjem provedbe zakona o nediskriminaciji i o rodnoj ravnopravnosti.

10. Osigurati pravo na život i zabranu mučenja, posebno (a) ukidanjem odredbe o smrtnoj kazni u Ustavu Republike Srpske i (b) imenovanjem nacionalnog mehanizma za prevenciju mučenja i nečovječnog postupanja.

11. Osigurati poticajno okruženje za civilno društvo, posebno poštujući evropske standarde o slobodi udruživanja i slobodi okupljanja.

12. Garantovati slobodu izražavanja i medija i zaštitu novinara, posebno putem (a) osiguranja odgovarajućeg sudskog procesuiranja predmeta prijetnji i upotrebe nasilja nad novinarima i medijskim radnicima, i (b) osiguravanja finansijske održivosti sistema javnih RTV servisa.

13. Unaprijediti zaštitu i inkluziju ranjivih grupa, posebno osoba sa invaliditetom, djece, LGBTI osoba, pripadnika romske zajednice, pritvorenika, migranata i tražilaca azila, kao i raseljenih lica i izbjeglica u cilju zatvaranja Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

Reforma javne uprave

14. Završiti neophodne korake u reformi javne uprave s ciljem unapređenja sveukupnog funkcionisanja javne uprave osiguravanjem profesionalne i depolitizirane državne službe i koordiniranim pristupom u kreiranju politika u cijeloj državi.